

Insolvenční

Nejvyšší soud ČR v usnesení sp. zn. 29 NSČR 18/2010, ze dne 29. 11. 2012 vyložil další podstatná ustanovení insolvenčního zákona, který se vztahují k hlasování věřitele ve vlastní věci, k otázce vztahu znaleckého posudku a tvorby reorganizačního plánu a dále i k podstatným náležitostem reorganizačního plánu.

K hlasování insolvenčního věřitele ve vlastní věci ve smyslu §53 IZ

Pro posouzení, zda věřitel hlasuje ve „vlastní“ věci nebo ve věci osoby věřiteli „blízké“ (§ 53 insolvenčního zákona), je rozhodný stav v době hlasování. Toto posouzení se pak logicky váže k osobě, která má postavení věřitele v době hlasování. **Skutečnost, že osobou, o které by bylo možno říci, že hlasuje ve vlastní věci nebo ve věci osoby blízké, byl právní předchůdce věřitele, který má hlasovat, důvodem k vyloučení tohoto věřitele z výkonu hlasovacího práva není.**

K znaleckému posudku oceňujícímu majetkovou podstatu při reorganizaci

Vlastní příprava reorganizačního plánu není závislá na tom, zda byl postupem dle § 153 a násl. insolvenčního zákona schválen znalecký posudek oceňující majetkovou podstatu. Jakkoli se z ustanovení § 167 odst. 2 insolvenčního zákona podává, že takový posudek může mít (do doby, než se skutečná hodnota zajištění vyjeví případným zpeněžením zajištění) vliv na posouzení, v jakém rozsahu bude věřitel považován (i pro účely hlasovacích práv) za zajištěného věřitele, podstatné je, zda v době výkonu hlasovacího práva, zde takový posudek je. V režimu posudku podle § 153 a násl. insolvenčního zákona má přitom (tento) význam jen posudek schválený schůzí věřitelů.

Jinak řečeno, **předpokladem hlasování věřitelů o předloženém reorganizačním plánu není schválení znaleckého posudku ve smyslu § 155 insolvenčního zákona.** Tato skutečnost také sama o sobě není důvodem, pro který by neměl být předložen reorganizační plán v zákonem určené lhůtě osobou k tomu oprávněnou.

K důvodům pro zamítnutí reorganizačního plánu

Již jen ta okolnost, že dlužník v reorganizačním plánu **nekonkretizoval věřitele s pohledávkami za majetkovou podstatou a s pohledávkami jim na roveň postavenými (podle stavu v době předložení reorganizačního plánu) ani neuvedl, jakým způsobem je uhradí** (ačkoli se z reorganizačního plánu podává, že takoví věřitelé zde jsou), stejně jako okolnost, že reorganizační plán **nekonkretizuje pohledávky nezajištěných věřitelů, je důvodem pro zamítnutí reorganizačního plánu**, neboť ten již proto (vzhledem k tomu, že jej nepřijala každá skupina věřitelů ve smyslu § 348 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona) nemohl úspěšně projít testem ve smyslu § 348 odst. 2 insolvenčního zákona (u pohledávek za majetkovou podstatou a s pohledávek jim na roveň postavených srov. i § 348 odst. 1 písm. e/ insolvenčního zákona).

Pasivní legitimace u incidenční žaloby

Jestliže dlužník popřel nezajištěnou nevykonatelnou pohledávku věřitele poté, co nastaly účinky povolení reorganizace, bylo na věřiteli popřené pohledávky, aby podal žalobu o určení pravosti, výše nebo pořadí popřené pohledávky nejen proti insolvenčnímu správci, ale i proti popírajícímu dlužníku.

Nejvyšší soud se v rozhodnutí 29 Cdo 4515/2011 z 23. 1. 2013 zabýval situací, kdy pohledávka žalobce byla při přezkumném jednání popřena dlužníkem. Žalobce podal žalobu proti insolvenčnímu správci (dle § 16 odst. 2 IZ je insolvenční správce účastníkem incidenčního sporu, nestanoví-li zákon jinak), avšak nikoliv proti dlužníku. Žalobce argumentoval stejnými účinky popření pohledávky v reorganizaci dlužníkem i insolvenčním správcem. Insolvenční správce je v případě popření pasivně legitimován vždy, avšak účastenství dlužníka není nikde v IZ explicitně stanoveno. Nejvyšší soud rozhodnutí o povinnosti podat žalobu i proti dlužníku podepřel jiným svým rozhodnutím 29 ICdo 1/2011 ve kterém se zabýval obdobnou situací, avšak při oddlužení. Lze tedy shrnout, že pokud dlužník popře nezajištěnou nevykonatelnou pohledávku věřitele poté, co nastaly účinky povolení reorganizace či oddlužení, je na věřiteli popřené pohledávky, aby podal žalobu proti insolvenčnímu správci i popírajícímu dlužníku.

Aktivní legitimace k podání odpůrčí žaloby

Dle insolvenčního zákona je k podání odpůrčí žaloby aktivně legitimován pouze insolvenční správce. Názor žalobce, že tato úprava je protiústavní, řešil Nejvyšší soud ve svém rozsudku 29 ICdo 3/2013.

I s přihlédnutím k tomu, že insolvenční správce má povinnost podat odpůrčí žalobu, rozhodne-li o tom věřitelský výbor (§ 239 odst. 2 IZ), jenž chrání společný zájem věřitelů a jenž je orgánem věřitelů (srov. § 46 IZ), Nejvyšší soud nemá žádných pochyb o tom, že úprava, podle které je za trvání insolvenčního řízení osobou oprávněnou k podání odpůrčí žaloby pouze insolvenční správce, je jako odpovídající historickým tradicím českého úpadkového práva a srovnatelná se zahraničními úpravami v evropském unijním prostoru úpravou odpovídající českému ústavnímu pořádku.

Ne/aplikace § 114b OSŘ v incidenčním sporu

Příhláškou nevykonatelné pohledávky (a obsahem žaloby na určení její pravosti) a popěrným úkonem insolvenčního správce by měla být procesní stanoviska stran incidenčního sporu konkretizována natolik, že předpoklady pro vydání usnesení podle ustanovení § 114b odst. 1 o. s. ř. naplněny zásadně nebudou. Nicméně, neobsahuje-li popření pravosti pohledávky argumentaci, ze které insolvenční správce dovozuje své popření, lze – jako výjimku z pravidla – akceptovat i postup soudu prvního stupně zmiňovaným ustanovením upravený.

Nejvyšší soud v Brně v rozhodnutí 29 ICdo 5/2012 ze dne 28. 2. 2013 uvádí, že postup podle § 114b občanského soudního řádu není v incidenčních sporech nezbytný, neboť nejsou dány předpoklady pro vydání usnesení dle § 114b odst. 1 o. s. ř. K tomuto závěru dospěl v souvislosti se sporem o určení pravosti pohledávky, kdy bylo rozhodnuto rozsudkem pro uznání, neboť se žalovaný ve stanovené lhůtě nevyjádřil k žalobě.

Shodně se v daném sporu vyjádřil již Vrchní soud v Praze, který k tomuto uvedl: „Jde-li o věc zcela jednoduchou, pak není třeba žalovaného ani vyzvat k vyjádření prostou výzvou, ani formou usnesení podle § 114b o. s. ř., ani nařídit přípravné jednání. Jinak tomu bude u věci skutkově a právně složité. Povaha věci vyžaduje vydání usnesení podle § 114b o. s. ř. zejména tehdy, je-li zjišťování skutkového stavu věci s ohledem na předpokládané množství odlišných tvrzení účastníků a navrhovaných důkazů mimořádně obtížné, a kdy bez znalosti stanoviska žalovaného nelze první jednání připravit tak, aby při něm bylo zpravidla možné věc rozhodnout. Okolnosti případu pak odůvodňují vydání usnesení podle § 114b o. s. ř. zejména v takovém sporu, kde dosavadní poznatky ukazují, že ačkoliv by podle své povahy nemuselo jít o věc z hlediska skutkového stavu mimořádně obtížnou, tu jsou takové mimořádné okolnosti, které vedou k závěru, že bez písemného vyjádření žalovaného ve věci nemůže být první jednání připraveno tak, aby při něm mohlo být zpravidla o sporu rozhodnuto.“

Zavinění u neplnění povinností v oddlužení

Nejvyšší soud České republiky se zabýval otázkou zavinění při neplnění povinností podle schváleného způsobu oddlužení v rozhodnutí 29 NSCR 12/2013

Dovolatelka zde argumentovala, že neplnění povinností nebylo zaviněno jí, nýbrž bylo způsobeno ztrátou zaměstnání, k čemuž nezavdala příčinu, a její schválené oddlužení nemělo být zrušeno dle § 418 odst. 1 písm. a) IZ. Přičemž poukazovala na zkoumání zavinění při neplnění povinností při aplikaci § 415 IZ, tedy přiznání osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, ve kterém dosud nebyly uspokojeny. Tvrdila s odkazem na § 415 IZ, že zavinění by mělo být zkoumáno i v případě rozhodování dle § 418 odst. 1 písm. a) IZ.

K výše uvedenému se v rozhodnutí Nejvyšší soud vyjádřil následovně: „Z dikce ustanovení § 418 odst. 1 písm. a) IZ plyne, že pro účely posouzení, zda je důvod zrušit schválené oddlužení a současně rozhodnout o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem, jelikož dlužník neplní povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, není omezujícím (rozhodným) kritériem (vylučujícím vydání takového rozhodnutí) to, zda dlužník „zavinil“, že neplní povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, nýbrž to, zda dlužník takto neplní „podstatné“ povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení.“

Přikázání insolvenčního řízení jinému soudu

V rozhodnutí 29 NSCR 69/2012 se Nejvyšší soud (dále jen „NS“) zabýval situací, kdy dlužník těsně před podáním insolvenčního návrhu změnil sídlo společnosti.

Dlužníkův movitý i nemovitý majetek se stále nacházel na území kraje původního sídla, zde také dále vyvíjel výrobní činnost, rovněž se zde nacházela většina dlužnickových věřitelů. Insolvenční soud (dále jen „soud“) určený dle nového sídla dlužníka navrhl z důvodu vhodnosti přikázání k soudu dle dlužníkova starého bydliště (dále jen „přikázaný soud“). Dlužník s přikázáním nesouhlasil, namítal znevýhodnění, neboť jeho skutečné sídlo je sídlo nové, uvedené v obchodním rejstříku. Přesto a právě proto, že v insolvenčním řízení by se měly okolnosti významné pro přikázání věci jinému insolvenčnímu soudu z důvodu vhodnosti týkat především dlužníka samotného (případně jeho majetku), nikoli věřitelů, přikázal NS insolvenční řízení k přikázanému soudu. Rozhodnutí zdůvodnil: „V první fázi insolvenčního řízení o insolvenčním návrhu dlužníka spojeném s návrhem na povolení reorganizace může důvod pro přikázání věci jinému insolvenčnímu soudu z důvodu vhodnosti spočívat v tom, že dlužníkovo podnikání i jeho majetek jsou soustředěny v územním obvodu jiného insolvenčního soudu.“

Zajímavá soudní rozhodnutí

Dodržování předepsané rychlosti v obci bez označení obce

Přijede-li řidič do obce po pozemní komunikaci, která není osazena dopravní značkou „Obec“, neznamená to, že by nebyl povinen dodržovat maximální povolenou rychlost v obci stanovenou v § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu. Vyplývá to z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu 1 As 183/2012.

V posuzovaném případě stěžovatel při vjezdu do obce Děčín značku označující obec neminul, neboť jel po ulici, která značkou osazena není. V obci poté překročil povolenou rychlost o více než 40 km/h (resp. o 54 km/h). Stěžovatel namítal, že nelze chtít po řidiči, aby během jízdy předvídal a domýšlel, jakou místní úpravu orgán obce zvolil a taktéž odmítl, že si měl dle zástavby, zastávek městské hromadné dopravy, přechodů pro chodce, případně směrového dopravního značení k místním cílům uvědomit, že projíždí obcí. Nejvyšší soud má na tuto situaci názor diametrálně odlišný.

„Přijel-li stěžovatel do obce po pozemní komunikaci, která nebyla osazena dopravní značkou „Obec“, neznamená to, že by nebyl povinen dodržovat maximální povolenou rychlost v obci stanovenou v § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu především s ohledem na zmíněný požadavek bezpečnosti a plynulosti dopravního provozu. To platí tím spíše, byla-li na komunikaci, po níž stěžovatel do obce vjížděl, stanovena maximální povolená rychlost 20 km/h, neboť takové snížení rychlosti stěžovateli muselo signalizovat, že vjíždí do zastavěného území (do obce) a že má svoji jízdu přizpůsobit okolním podmínkám.“

Nejvyšší soud také podal příklad ryze gramatického výkladu povinnosti řidiče dodržovat maximální povolenou rychlost v obci 50 km/h, jen tehdy, projede-li kolem značky informující o začátku obce, dovedený do absurdna...“řidič, který přijede do obce vlakem a v půjčovně si vyzvedne vozidlo, by podle výkladu zastávaného stěžovatelem neprojel kolem dopravní značky „Obec“, a proto by nebyl povinen dodržovat zákonem stanovenou rychlost 50 km/h. Stejně tak by řidič, který vjede do obce po účelové komunikaci, na níž se značky označující začátek a konec obce neosazují, nebyl povinen dodržovat maximální povolenou rychlost v obci, protože při vjezdu na území obce nebyl žádným značením upozorněn, že se již nachází v obci.“

Nová legislativa

Energetický štítek

Od 1.1.2013 vznikla povinnost pořídit si k určitým stavbám a v určitých situacích průkaz energetické náročnosti budovy, tzv. energetický štítek (dále jen štítek).

Subjekty povinné k pořízení štítku (dále jen „subjekt“) jsou obecně vlastníci budovy, stavebník a společenství vlastníků jednotek.

V případě prodeje a pronájmu je subjekt již od 1. 1. 2013 povinen zajistit zpracování štítku, tento štítek předložit možným kupujícím/nájemcům a kupujícímu při podpisu kupní smlouvy i předat. Výjimku v případě nájmu tvoří ucelené části budovy (byty, nebytové prostory), u kterých je povinnost zajištění štítku stanovena až k 1. 1. 2016.

Nedodržení tohoto postupu (např. nezajištění vydání štítku) však nemá vliv na platnost či účinnost kupní smlouvy, rovněž není překážkou pro vklad do katastru, pokud nebude taková podmínka sjednána přímo v kupní smlouvě (např. jako odkládací podmínka).

Při výstavbě nových budov a při větších změnách dokončených budov je subjekt povinen štítek pořídit vždy, neboť je podkladem pro stavební povolení a bez něj nebude uděleno.

Poslední situaci předpokládající zajištění zpracování štítku je samotné užívání stavby. U bytových domů a administrativních budov nastupuje povinnost dle výměry energeticky vztažené plochy (dále jen „výměra EVP“) od 1. 1. 2015 do 1. 1. 2019, u budov užívaných orgánem veřejné moci dle výměry energeticky vztažené plochy 1. 7. 2013 do 1. 7. 2015.

Výjimkou jsou budovy s výměrou EVP menší než 50 m², budovy užívané pro náboženské účely, stavby pro rodinnou rekreaci a průmyslové a výrobní provozy, dílenské provozovny a zemědělské budovy se spotřebou energie do 700 GJ za rok – pro tyto stavby se nemusí pořizovat štítek.

Za porušení výše uvedených povinností hrozí fyzické osobě pokuta až 100 000,- Kč, právnické osobě až 200 000,- Kč.

Informace obsažené v tomto bulletinu jsou pouze obecného charakteru s cílem poskytnout orientační přehled o aktualitách ze soudních rozhodnutí. Tento bulletin by proto neměl být bez dalšího používán jako podklad pro přijímání podnikatelských ani jiných rozhodnutí a konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno příslušné rozhodnutí.

© 2013 DRV Legal, s.r.o.

DRV LEGAL, s.r.o., advokátní kancelář zapsaná v obchodním rejstříku Krajského soudu v Brně, oddíl C, vložka 77238

Hlinky 505/118, 603 00 Brno | Dlážďená 4, 110 00 Praha | IČ: 293 15 883 | tel.: +420 543 216 742 | www.drvlegal.cz

PODPORUJEME NADAČNÍ FOND ADVOKÁTI DĚTEM !
www.advokatidetem.cz

